

Serfrøðingur:

YVIRGANGUR IKKI TÝÐANDI HÓTTAN

– Tað er fá fólk í versturheiminum, ið verða dripin í yvirgangsatsóknum í mun til, hvussu nógv rúm atsóknirnar fáa í miðlunum, sigur Bertel Teilfeldt Hansen, granskari

ANNIKA KUNOV IM
ANNIKA@SOSIALURIN.FO

Tað er ongin ivi um, at tað eru nógv færri yvirgangsatsóknir í vestara parti av Evropa í dag enn fyri 30-40 árum síðani, tá ið umfatandi yvirgangur varð framdur kring Evropa, sigur granskari Bertel Teilfeldt Hansen frá Institut for Statskundskab á universitetinum í Keypmanna-havn.

Samstundis kennist yvirgangurin veruligari og nærri, og fólk hugsa meir um yvirgang og eru bangnari fyri atsóknum enn fyrr. Hesin óttin er at kalla ógrundaður, heldur Bertel Teilfeldt Hansen.

– Fólkini, sum dripin eru í yvirgangi eru fá í tali í okkara parti av heiminum, og yvirgangur er ikki nøkur týðandi hóttan fyri nakran her. Hóast vit seinastu árin hava upplivað, at fleiri eru deyð í yvirgangsatsóknum, so vóru 70'ini og 80'ini nógv verri. Tað doyggja nógv fleiri fólk av hjartatilburðum og bilóhappum enn av yvirgangi. Ert tú ikki í einum landi við nógvum yvirgangi, so sum Irak, Somalia ella Syria, so er óttin í stóran mun ógrundaður, sigur hann

Miðlarnir gera ov nógv av

Tá yvirgangur verður framdur í okkara parti av heiminum, er miðladekningurin ógvusligur. Grein eftir grein verður skrivað um sama tilburð gjøgnum dagin

við myndum og sjónbondum frá staðnum. Ofta eru myndirnar grafiskar og ógvusligar.

– Ofta síggja vit ógvusligar myndir og beinleiðis upptøkur frá staðnum. Vit minnst hetta frá Charlie Hebdo atsóknini, har vit sóu upptøkur frá álopinum. Vit upplivdu tað sama í Manchester, tá ein av áskoðarunum tók film av hendingini, ið fór fram, sigur hann.

– Yvirgangurin verður dekkadur á ein so ógvusligan hátt, at fólk kenna møguliga, at yvirgangurin er konstantur og øgiliga nær teimum, sigur Bertel Teilfeldt Hansen.

Miðlarnir hava ábyrgd at dekkastórhendringar og politisk tíðindi, sum yvirgangur jú er, og lætt er at siga, at miðlarnir eiga at sensurera tíðindini um yvirgang, men Bertel Teilfeldt Hansen sigur, at sensurur ikki er loysnin. Tað hevði tó verið dámligari, um tíðindini um yvirgang vórðu borin fram á ein annarleiðis hátt, so at tey vórðu borin fram í røttum samanhangi.

– Tey flestu tykjast halda, at óvanliga nógvur yvirgangur verður framdur í versturheiminum í samtíð okkara. Tey flestu tykjast eisini halda, at yvirgangur er ein risastór hóttan, sigur hann.

Eisini verður yvirgangur bert nevndur av jihadistum. Tá yvirgangur verður framdur av øðrum, so verður tað ikki altíð kallað yvirgangur, sum til dømis, tá ein bilur koyrir í eina mannámúgvu í USA í mun til ein bil, ið ger tað sama í

Barcelona, greiðir hann frá.

– Miðlarnir hava ábyrgd at kalla yvirgang fyri yvirgang, líkamikið hvør fremur hann. Tað snýr seg um, hvussu atsóknin verður framd og um endamálið við henni, og ikki um átrúnað, sigur hann.

Mentanir bresta saman

– Eg vildi mett, uttan at hava gjørt kanningar júst á hesum økinum, at ein frágreiðing til spurningin um, hví fólk í versturheiminum eru bangnari fyri yvirgangi í dag er, at mentanir á summum økjum bresta saman.

Ofta verður yvirgangur, sum framdur er av muslimum hildin at vera ein stórri hóttan enn annar yvirgangur. Hetta tí, vit skilja verri hesa mentanina vegna ymiskleikar í mentanum.

Hetta er ikki altíð rætt. Fleiri av yvirgangsmonnunum av muslimskum uppruna, ið fremja yvirgang í okkara parti av heiminum, eru ikki knýttir at yvirgangsfelagsskapi, men tað er lætt at ganga út frá, at tað er samband millum stóru yvirgangsfelagsskapirnar og mongu atsóknirnar.

– Eg skilji væl, hví fólk ganga út frá, at tað er altíð samband millum felagsskapirnar og yvirgangsatsóknirnar, men tað er ikki altíð so. Til tíðir eru tað einstaklingar, sum hava lítla ella onga kontakt til felagsskapin ella bara eru inspireraðir av ideologiini og propaganda hjá felagsskapinum. Fleiri halda, at yvirgangsálopin

Yvirgangurin verður dekkadur á ein so ógvusligan hátt, at fólk kenna møguliga, at yvirgangurin er konstantur og øgiliga nær teimum

eru væl skipaði, men tað eru tey ofta ikki, sigur Bertel Teilfeldt Hansen.

Hyggja vit at yvirgangi fyri 30-40 árum síðani og yvirgangi í dag, so er ikki stórur munur á metodunum, ið verða brúktar at fremja yvirgang. Tað verða í høvuðsheitunum nógvur bumbur brúktar í atsóknunum í dag eins og fyrr, hóast tað hava verið fleiri

primitivar atsóknir í nýggjari tíð, sum ikki vóru fyrr, so sum álop við knívi.

– Tað eru fá fólk í versturheiminum, ið verða dripin í yvirgangsatsóknum í mun til, hvussu nógv rúm atsóknirnar fáa í miðlunum. Ógvusligi dekningurin í miðlunum skapar ótta, sum er júst tað, ið yvirgangsfólkini ynskja, sigur hann.